

Grunder för fristående examen

YRKESEXAMEN INOM TULLBRANSCHEN
2009

Grunder för fristående examen

YRKESEXAMEN INOM TULLBRANSCHEN
2009

© Utbildningsstyrelsen

Edita Prima Oy

Helsingfors 2010

ISBN 978-952-13-4481-7 (hft.)

ISBN 978-952-13-4482-4 (pdf)

1.12.2009   **55/011/2009**

Giltighetstid: **Fr.o.m. 1.1.2010 tillsvidare**

Rätten att meddela föreskriften följer av:
L 631/1998   13 § 2 mom

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN INOM TULLBRANSCHEN

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för yrkesexamen inom tullbranschen. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.1.2010.

Examenskommissionen och examensarrangören kan inte lämna examensgrunderna obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen ska som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektör

Timo Lankinen

Undervisningsråd

Anne Huhtala

BILAGA Yrkesexamen inom tullbranschen 2009

Opetushallitus

Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 040 348 7555 faksi 040 348 7865, etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hagnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 040 348 7555, fax 040 348 7865, fornamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi

INNEHÅLL

1	Fristående examina.....	7
1.1	Anordnande av fristående examina	7
1.2	Avläggande av fristående examen	7
1.3	Grunderna för fristående examen.....	7
1.4	Personlig tillämpning i fristående examen	8
1.5	Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen.....	8
1.6	Betyg	8
1.7	Utbildning som förbereder för fristående examen.....	9
2	Uppbyggnaden av yrkesexamen inom tullbranschen.....	9
	Examensdelarna.....	9
3	Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen inom tullbranschen och grunderna för bedömningen	10
3.1	Arbete inom tullbranschen	11
	Kraven på yrkesskicklighet	11
	Mål och kriterier för bedömningen	11
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	12
3.2	Införsel av vara	13
	Kraven på yrkesskicklighet	13
	Mål och kriterier för bedömningen	13
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	14
3.3	Utförsel av vara	15
	Kraven på yrkesskicklighet	15
	Mål och kriterier för bedömningen	15
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	17
3.4	Transitering	18
	Kraven på yrkesskicklighet	17
	Mål och kriterier för bedömningen	17
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	18
3.5	Kvalitetssäkring i tullverksamhet.....	19
	Kraven på yrkesskicklighet	19
	Mål och kriterier för bedömningen	19
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	19

3.6	Accisbeskattning	20
	Kraven på yrkesskicklighet	20
	Mål och kriterier för bedömningen	20
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	21
3.7	Tullbehandling.....	22
	Kraven på yrkesskicklighet	22
	Mål och kriterier för bedömningen	22
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	23
3.8	Tullövervakning	24
	Kraven på yrkesskicklighet	24
	Mål och kriterier för bedömningen	24
	Sätten att påvisa yrkesskickligheten	24

1 FRISTÅENDE EXAMINA

1.1 Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen och består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna gör ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

1.2 Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

1.3 Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

1.4 Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om personlig tillämpning.

1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen.

En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan efter att ha hört bedömarna besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

1.6 Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska framgå ur betyg för fristående examina, utbildning som förbereder för fristående examen och läroavtalsutbildning.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examensarrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinandena.

1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går inte att ställa förhandsvillkor om deltagande i utbildning på dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med förberedande utbildning.

Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

2 UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN INOM TULLBRANSCHEN

Examensdelarna

I yrkesexamen inom tullbranschen ingår två valfria kompetensområden. Kompetensområdena är

- Kompetensområdet för tulltjänster
- Kompetensområdet för tullkontrollverksamhet.

Examensdelarna i kompetensområdet för tulltjänster är

- 3.1 Arbete inom tullbranschen
- 3.2 Införsel av vara
- 3.3 Utförsel av vara
- 3.4 Transitering.

Dessutom ska examinanderna välja en av examensdelarna

- 3.5 Kvalitetssäkring i tullverksamhet
- 3.6 Accisbeskattning.

Examensdelarna i kompetensområdet för tullkontrollverksamhet är

- 3.1 Arbete inom tullbranschen
- 3.5 Kvalitetssäkring i tullverksamhet
- 3.7 Tullbehandling
- 3.8 Tullövervakning.

3 KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I YRKESEXAMEN INOM TULLBRANSCHEN OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

Yrkesexamen inom tullbranschen är avsedd för personer som arbetar inom Tullen, på olika företag med import eller export eller inom organisationer som följer med och ser till att föreskrifterna om utrikeshandel följs. Examinanderna påvisar i examen att de kan utföra uppgifter som anknyter till tullverksamhet samt följer föreskrifter och bestämmelser som berör tullbranschen.

Alla utbildningsanordnare sörjer för att personlig tillämpning genomförs i yrkesexamen inom tullbranschen och i utbildning som förbereder för den i enlighet med examensgrunderna, såväl vid ansökan till utbildningen och avläggandet av examen som vid inhämtandet av behövlig yrkesskicklighet. Om examinanderna inte deltar i förberedande utbildning, ska examensarrangören se till att personlig tillämpning genomförs. Den personliga tillämpningen dokumenteras i dokumentet om personlig tillämpning som uppdateras i takt med att examensprocessen framskrider.

Yrkesskickligheten som krävs i examensgrunderna påvisas vid personligt tillämpade examenstillfällen, i enlighet med planen för anordnande av yrkesexamen inom tullbranschen som examenskommissionen godkänt. Examinanderna ger prov på sin yrkesskicklighet i autentisk miljö i egna arbetsuppgifter och påvisar på ett heltäckande sätt det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Vid behov kan proven kompletteras i en miljö, där yrkesskickligheten som förutsätts kan bedömas så tillförlitligt och mångsidigt som möjligt och där nivån på den yrkesskicklighet som krävs uppnås.

Ett utvärderingssamtal hålls då alla examenstillfällen som ingår i examensdelen genomförts och i samtalet deltar förutom examinanderna

- en representant för arbetsgivaren som är en person på förmans- eller expertnivå med gedigen sakkunskap om kunnandet som förutsätts i examensdelen som bedöms
- en representant för arbetstagarna som är en erfaren arbetstagare med gedigen praktisk erfarenhet av uppgifter inom tullbranschen och kunnandet som förutsätts i examensdelen som bedöms, samt
- en representant för lärarna.

Examinanderna presenterar vid samtalet de omdömen de fått vid examenstillfällena, sina egna självvärderingar och eventuella dokument som kompletterar examensprestationerna. Examinanderna och bedömarna diskuterar tillsammans om examinandernas yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad utgående från omdömena och dokumenten. Avslutningsvis håller medlemmarna i utvärderingsgruppen ett möte, där de beslutar om de ska föreslå för examenskommissionen att examensdelen godkänns eller underkänns och ger ett skriftligt utlåtande över sitt beslut.

Kraven på yrkesskicklighet som härletts ur uppgifts- och färdighetsområden i arbetslivet samt målen och kriterierna för bedömningen beskrivs på följande sidor med **fet stil**. Under dem till vänster står målen för bedömningen som härletts ur kraven på yrkesskicklighet med kursiv stil. Målen för bedömningen anger de för yrkesskickligheten centrala kunskapsområden som ägnas speciell uppmärksamhet i bedömningen. Till höger står kriterierna för bedömningen, som anger den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation. På basis av dessa avgörs om examensprestationen godkänns. Sätten att påvisa yrkesskicklighet beskrivs i slutet av varje examensdel.

3.1 Arbete inom tullbranschen

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna behärskar sina arbetsuppgifter som anknyter till tullverksamhet i enlighet med branschens villkor.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Arbete inom tullbranschen</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • beaktar Tullens roll och betydelse i sitt arbete, både ur samhällets och ur sin egen synvinkel • följer i sitt arbete den centrala lagstiftning som reglerar tullverksamhet • vägleder kunder i användningen av Tullens tjänster • informerar vid behov kunder om medborgarnas klagomöjlighet och besvärsrätt och deras inverkan.
<i>Beaktande av särdrag som karaktäriserar myndighetsverksamhet</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete tjänstemannens rättigheter och skyldigheter • beaktar tystnadsplikten i sitt arbete • handlar korrekt i kundbetjäningssituationer.
<i>Kundbetjäning</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • iakttar då de betjänar kunder sin organisations värden, strategier och verksamhetsprinciper • handlar aktivt, sakligt och förtroendeingivande i olika kundbetjäningssituationer • betjänar sina kunder smidigt och naturligt antingen på svenska eller finska och i de vanligast förekommande kundsituationerna antingen på engelska eller på det språk som kunden använder • utvecklar aktivt sina egna kundbetjäningsfärdigheter.
<i>Riskhantering</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • uppfattar och beaktar de viktigaste riskerna i arbetet (bl.a. arbetssäkerhet, miljö, datasäkerhet) och vidtar behövliga åtgärder.
<i>Introduktion och handledning</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • introducerar sin arbetsenhets medlemmar i deras arbetsuppgifter • handleder sin arbetsenhets anställda i uppgifterna som ingår i kundbetjäningssituationerna • är uppmuntrande och behandlar alla likvärdigt vid introduktionen i arbetet.

<i>Utvecklande av de egna arbetsätten</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sörjer för sin arbetsförmåga och ork och ser till att det råder balans mellan arbete och fritid • tillämpar ändamålsenliga och moderna arbetsätt • använder i sitt arbete datasystem och andra verktyg som datatekniken ger möjlighet till • upprätthåller sin yrkeskompetens • följer med lagstiftningens utveckling • planerar sin tidsanvändning • vet vem man vid behov kan vända sig till om det uppstår problem med orken.
Examinanderna kan klassificera en vara.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Användning av databaser</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder databaser (bl.a. TARIC, FINTARIC) för att försäkra sig om att Europeiska unionens handelspolitiska mål och de nationella målen uppnås.
<i>Klassificering av vara</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar avdelnings- och kapitelindelning med hjälp av information från brukstarifferna • tillämpar allmänna tolkningsregler för klassificering av en vara • klassificerar varan med användning av tarifferings- och streckodsavläsningsteknik • fastställer rätt varukod för varan på basis av avdelningarna och kapitlen i brukstariffen • granskar med olika metoder att varukoden är korrekt och vidtar sådana åtgärder som varukoden förutsätter.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet i kundbetjäningssituationer som anknyter till tullverksamhet, genom att introducera andra anställda i tullrelaterade uppgifter och genom att klassificera varor. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.2 Införsel av vara

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan klassificera varor som införs.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Tillämpning av lagstiftning och grundbegrepp som berör import</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar den centrala lagstiftningen om import och tullagens bestämmelser i praktiska situationer som anknyter till varuimport • använder de informationskällor som behövs i arbetet • använder sakkunnigtjänster vid behov.
<i>Införsel av vara</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sköter deklarationsförfaranden för olika transportformer och gör upp behövliga dokument • skiljer på basis av dokumenten på gemenskapsvara och tredjelandsvara som förs in i landet.
<i>Uppvisande av vara för tullmyndigheter</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sköter om de åtgärder som ska vidtas, då en vara transporterats till den plats som tullmyndigheten anvisat • handlar på tillbörligt sätt i förutnämnda situation.
Examinanderna kan välja en tullbehandling för en vara och göra en tullanmälan.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Hänförande till en godkänd tullbehandling</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • hjälper vid behov en kund att välja den rätta och lämpligaste godkända tullbehandlingen • ser till att kunden gör en korrekt tullanmälan.
<i>Lagring</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • hjälper vid behov en kund att välja det lämpligaste lagringssättet och vidtar behövliga åtgärder • kontrollerar att villkoren i lagertillståndet uppfylls • skiljer mellan olika typer av tullager och beaktar dem i sitt arbete • sköter om deklarationsförfaranden i samband med uppläggning av lager, uttag ur lager och överföring av varor samt tillämpar i anslutning till det de viktigaste föreskrifterna om transitering och återexport.

<i>Tillämpning av olika tullförfaranden</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • ser till att kunden företer de dokument som behövs då en vara som ska införas hänförs till ett tullförfarande.
<i>Uppkomst av tullskuld</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • kan fastställa tullskuld • handleder kunder i frågor som berör uppkomst av tullskuld, betalningsskyldigheter och betalningssätt.
Examinanderna kan verkställa de skatter och avgifter som Tullen uppbär.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Anskaffning och tillämpning av information som berör förtullning</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar olika informationskällor som anknyter till förtullning och beskattning • tillämpar lagstiftningen som berör tullvärde i praktiska arbetssituationer • tillämpar lagstiftningen om mervärdesbeskattning vid import i praktiska arbetssituationer • tillämpar bestämmelser om tullfrihet för varor som förs in i landet.
<i>Beräkning av tullskatter och -avgifter</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • fastställer skatter och avgifter som Tullen uppbär på basis av varor och företedda dokument.
<i>Beaktande av importbeskattningens administrativa konsekvenser</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete konsekvenserna av felaktig deklaration eller försummelser i fråga om tulldeklaration och importbeskattning (anmärkning, felavgift eller tullhöjning) • hjälper kunder med åtgärder i anslutning till rättelse av importbeskattning

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utföra uppgifter som anknyter till import, exempelvis klassificera varor som förs in i landet, sköta tullförfaranden och verkställa skatter och avgifter i anslutning till förtullning. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.3 Utförelse av vara

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan vidta åtgärder i samband med utförelse av varor från landet.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Tillämpning av lagstiftningen om exportförfarande</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar den centrala lagstiftningen om export samt tullagens bestämmelser i praktiska situationer som anknyter till varuexport • söker och tillämpar de informationskällor som behövs i arbetet.
<i>Klassificering av vara som ska exportklaras.</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • bestämmer en 8-siffrig varukod för varan som ska exportklaras • använder behövliga informationskällor vid klassificering av vara.
Examinanderna kan anmäla en vara till exportförfarande.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Deklarationsförfarande</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • instruerar både interna och externa kunder om hänförandet till exportförfarande • hänför vid behov en vara till exportförfarande i ett elektroniskt system • fyller vid behov i en tulldeklaration på en SAD-blankett enligt ifyllnadsanvisningarna • kontrollerar att exportdeklarationen innehåller de bilagor som behövs.
<i>Förenklade deklarationsförfaranden</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • sköter vid behov ett förenklat deklarationsförfarande • vägleder kunder i fråga om hemförtullning vid export och ofullständiga exportdeklarationer.
<i>Export av vara som får exportstöd</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • hänvisar kunden till rätt ställe, då en vara som får exportstöd förs ut ur landet.

Examinanderna kan sköta ett exportförfarande.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Granskning av förutsättningarna för exportförfarande</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att uppgifterna i tulldeklarationen och de övriga dokumenten är korrekta • tillämpar eventuella begränsningar och tillståndsförfaranden som berör exporten.
<i>Godkännande av och överlåtelse till exportförfarande</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • handlar i enlighet med godkännandeprocessen för överlåtelse av vara till exportförfarande • granskar eventuella ursprungsdokument och exporttillstånden utgående från begränsningarna.
<i>Utförsel av vara</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar såväl normala som avvikande bestämmelser om utförselställe • kontrollerar att varorna till kvalitet och kvantitet motsvarar de varor som hänförs till exportförfarande • handlar i enlighet med bestämmelser eller direktiv i situationer, där varans mängd eller kvalitet avviker från tulldeklarationen • övervakar att varan som överförs till exportförfarande lämnar gemenskapens tullområde enligt stadgad praxis.
Examinanderna behärskar temporärt exportförfarande.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Temporär export med tulldeklaration</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • ger råd till interna eller externa kunder om anmälan till temporärt exportförfarande.
<i>Temporär export med hjälp av ATA carnet-dokumentet</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • hjälper vid behov kunder att fylla i ett ATA carnet-dokument enligt anvisningarna.
<i>Passiv förädling</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • ger råd till kunder om passivt förädlingsförfarande.

Examinanderna behärskar återexportförfarande.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Återexport</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sköter om avslutande av tullagerförfarande genom återexport • sköter om avslutande av aktivt förädlingsförfarande genom återexport • sköter om avslutande av temporärt importförfarande genom återexport • sköter återexport från friområden och frilager.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utföra uppgifter som anknyter till exportförfaranden. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.4 Transitering

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan sköta ett transiteringsförfarande.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Anmälan av vara till ett transiteringsförfarande</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar den centrala lagstiftningen och avtal som berör transiteringsförfarande • kontrollerar att ett eventuellt tidigare tullförfarande har avslutats • fyller i transiteringsdeklarationen både manuellt och elektroniskt med beaktande av gemenskapens och det gemensamma transiteringssystemets principer • utnyttjar befintliga databaser och Tullens meddelanden då de fyller i transiteringsdeklarationen • arbetar på det sätt som TIR-transiteringssystemet förutsätter • utnyttjar databaser som anknyter till TIR-transitering

	<ul style="list-style-type: none"> tillämpar förutom transiteringsförfarande också andra sätt att transportera oförtullad vara inom gemenskapen.
<i>Åtgärder i anslutning till varustransport och kontroll av säkerheter</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> granskar att transportmedlen uppfyller de krav som ställs på dem och att varuleveransen motsvarar dokumenten granskar att transiteringssäkerheten för transporten är giltig vet när det för vissa transportformer i princip inte krävs någon säkerhet beräknar den säkerhet som behövs, när det är fråga om en individuell säkerhet som ställs genom borgensförbindelse.
<i>Överlåtelse till ett transiteringsförfarande</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> förseglar varan vid behov ser enligt sina befogenheter till att en bindande transportrutt följs hänför varan till ett transiteringsförfarande i enlighet med anvisningar eller befogenheter.
<i>Transport och införsel av vara till transit-, gräns- och bestämmelse-tullkontor</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> arbetar enligt bestämmelser och direktiv, även i avvikande situationer (t.ex. olycksfall, omlastning till annan transportenhet, olagligt undandragande från tullövervakning) utför tullformalitetserna vid transit-, gräns- och bestämmelse-tullkontoren.
<i>Avslutande av ett transiteringsförfarande</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> kontrollerar att varan anlät till transiterings-, gräns- eller bestämmelse-tullkontoret inom utsatt tid avslutar transiteringsförfarandet och kontrollerar att varan har stått under tullövervakning under hela transporten och att åtgärderna som följer på transiteringsförfarandet utförs vidtar behövliga åtgärder, i fall transiteringsförfarandet inte följt bestämmelserna.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utföra uppgifter som anknyter till transiteringsförfaranden. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.5 Kvalitetssäkring i tullverksamhet

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan tillämpa de lagar och direktiv som berör Tullens kvalitetssäkring.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Iakttagande av författningar och direktiv som anknäyer till kvalitetssäkring</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt målet och uppgifterna i Tullens kvalitetssäkringsverksamhet • hittar och tillämpar den centrala gemenskapslagstiftningen och nationella lagstiftningen som berör kvalitetssäkring samt anknyttande författningar och direktiv.
Examinanderna kan arbeta på det sätt som Tullens kvalitetssäkringsprocess förutsätter.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Kvalitetssäkring i de olika skedena av förtullningen</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • söker i lagstiftning och tillståndsvillkor upp grunderna för Tullens och Tullens kunders rättigheter och skyldigheter i anslutning till kvalitetssäkring • agerar i en kontrollsituation i enlighet med sin roll och kundrelation med Tullen ur kvalitetssäkrings-synvinkel • arkiverar dokument i enlighet med sina förpliktelser.
<i>Kontrollprocessen</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • förbereder sig för en kontrollsituation och bedömer riskerna • följer principerna för affärs- och lagerbokföring i kontrollverksamheten • fastställer restskatter och -avgifter till följd av förseelser eller felaktig deklaration (t.ex. tullhöjning, felavgift) • ser till att rapporteringen i anslutning till kvalitetssäkringen är ändamålsenlig och vidtar de åtgärder som rapporten förutsätter.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utföra uppgifter i anknytning till Tullens kvalitetssäkringsprocess. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.6 Accisbeskattning

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan tillämpa lagstiftningen som berör accisbeskattning.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Författningar om accisbeskattning</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar den centrala lagstiftningen som berör varuimport, -export, omsättning av varor inom gemenskapens område och accisbeskattning • vägleder kunder i frågor om accisbeskattning och hänvisar dem vid behov till Tullens sakkunnigtjänst i accisbeskattningsfrågor • hittar rätt produktgrupp för den accispliktiga produkten som ska import- eller exportklaras.
Examinanderna kan utföra åtgärderna i samband med införsel av accispliktiga produkter till landet.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Införsel av accispliktiga produkter</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • granskar att de dokument som krävs är korrekta • skiljer mellan kommersiell och icke-kommersiell import från gemenskapsområdet och från områden utanför gemenskapen • fastställer vilka åtgärder som ska vidtas då accispliktiga produkter förs in i landet • sköter åtgärderna i samband med varukontrollen enligt sina ansvarsskyldigheter och arbetsuppgifter.
Examinanderna kan skilja mellan olika former av accisbeskattning och produkterna som beskattas.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Harmoniserade och nationella acciser</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sköter om harmoniserade acciser på produkter samt eventuella andra skatter och avgifter som uppbärs • sköter om nationella acciser på produkter samt eventuella andra skatter och avgifter som uppbärs.

Examinanderna kan sköta skatteuppbörd.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Genomförande av beskattningsförfarande</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • granskar att skattedeklarationsblanketterna är rätt ifyllda • granskar att skattedeklarationen innehåller alla bilagor som behövs • beräknar accisen på accispliktiga produkter enligt lagar och skattetabeller • sköter om andra importrelaterade skatter och avgifter som uppbärs i samband med accisbeskattningen.
Examinanderna kan beakta fördelarna med systemet för temporär accisfrihet.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Tillämpning av systemet för temporär accisfrihet</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete hur den skattepliktigas status inverkar på systemet för temporär accisfrihet • tillämpar i sitt arbete bestämmelserna som gäller systemet för temporär accisfrihet • beaktar i sitt arbete möjligheterna att använda registren som anknyter till systemet för temporär accisfrihet.
Examinanderna utför åtgärderna i samband med utförelse av accispliktiga produkter från landet.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Utförelse av accispliktiga produkter från landet</i>	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sköter åtgärderna i anslutning till accisbeskattning vid export eller överföring till gemenskapens område, tredje land eller Åland. • granskar expordokumenterna för de accispliktiga produkterna • utför fysisk varukontroll • fastställer när transportfordonet eller containern ska förseglas, då accispliktiga produkter transporteras skattefritt.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utföra uppgifter i anslutning till accisbeskattning av varor, såsom att bestämma vilka åtgärder som ska vidtas då olika slags

produkter förs in i landet, sköta skatteuppbörd och vidta behövliga åtgärder då produkter förs ut från landet. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.7 Tullbehandling

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan klassificera varor som förs in i gemenskapen.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Tillämpning av lagstiftning och grundbegrepp i anknytning till varuimport</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar den centrala lagstiftningen som berör import samt tullagens bestämmelser i praktiska situationer som anknyter till varuimport • använder de informationskällor som behövs i arbetet • använder sakkunnigtjänster vid behov.
<i>Införsel och uppvisande av vara för tullmyndigheterna</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • sköter deklarationsförfaranden för olika transportformer och fyller i behövliga dokument • bestämmer på basis av dokumenten tullrättslig situation för varan som förs in i landet • fastställer vilka åtgärder som ska vidtas, då varan transporterats till den plats som tullmyndigheten anvisat • handlar på tillbörligt sätt i förutnämnda situation.
Examinanderna kan välja godkänd tullbehandling.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Val av rätt tullbehandling</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • hjälper vid behov en kund att välja den mest ändamålsenliga tullbehandlingen.
<i>Överföring till frilager eller friområde</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för överföring till frilager eller friområde uppfylls.
<i>Återexport</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för återexport uppfylls.

<i>Förstöring</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för förstöring uppfylls.
<i>Överlåtelse till staten</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för överlåtelse till staten uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Övergång till fri omsättning</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för övergång till fri omsättning uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Transitering</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för hänförande till och avslutande av ett transiteringsförfarande uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Temporär import</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för hänförande till och avslutande av ett temporärt importförfarande uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Tullagring</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för hänförande till och avslutande av ett tullagerförfarande uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Aktiv förädling</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för hänförande till och avslutande av aktivt förädlingsförfarande uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Passiv förädling</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för hänförande till och avslutande av passivt förädlingsförfarande uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Bearbetning under tullkontroll</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för bearbetning under tullkontroll uppfylls.
<i>Hänförande till ett tullförfarande: Export</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • granskar att villkoren för hänförande till och avslutande av exportförfarande uppfylls.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utföra uppgifter som anknyter till olika former av godkänd tullbehandling. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

3.8 Tullövervakning

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan se till att bestämmelser om passagerar- och godstrafik och fordon följs.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Tullövervakning utförd av personal inom passagerar- och fordonstrafik</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> övervakar på det sätt deras arbetsuppgifter förutsätter att villkoren för inresa i landet och utresa ur landet följs och anmälningsplikten iakttas.
<i>Övervakning av tung trafik och trafiksäkerhet</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> granskar på det sätt deras arbetsuppgifter förutsätter att transportdokumenten är korrekta kontrollerar att kör- och vilotidsförordningen följs övervakar på det sätt deras arbetsuppgifter förutsätter att transportföreskrifter och -bestämmelser följs handlar på det sätt cabotagebestämmelserna förutsätter kontrollerar skicket på tunga fordon granskar och kontrollerar att lasten är korrekt lastad kontrollerar att fordonet uppfyller TIR-kraven kontrollerar att fordonsföraren är i kördugligt skick följer arbetarskyddsföreskrifter i sitt arbete.
<i>Handledning vid produktförfälskning</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> ger kunder råd i situationer där det finns misstankar om produktförfälskning.
<i>Handledning i fråga om export- och importbegränsningar samt i konsumentskyddsfrågor</i>	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> ger kunder råd i frågor som berör import- och exportbegränsningar (t.ex. djur, växter och avfall) ger kunder råd i situationer där lastens stråldos är för hög hänvisar kunder till Tullens tjänster i konsumentskyddsfrågor för vid behov frågan vidare i myndighetsprocessen.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom tullövervakning. Bedömaren eller bedömarna iakttar examinandernas arbete och bedömer det i förhållande till kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen. Examinanderna kompletterar sina examensprestationer med eventuella dokument som uppstår under examenstillfället. Bedömda dokument utgör en del av examensprestationen.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: 040 348 7555
www.utbildningsstyrelsen.fi